

hvarje medlem inom samhället, i ett härad eller en socken, har lika rättighet till begagnande deraf som den, hvilken måst lemna tribut till deras uppförande och underhåll.

Men om det å ena sidan kännes tryckande och orättvist för en viss del af den jordbrukande klassen, att ensamt bestrida dessa kostnader för gemensamma ändamål, så måste det å andra sidan kännas förödmjukande att veta med sig, det andra personer så till sägandes bekosta de fioler, hvarmed man trakteras, det måste, säger jag, kännas förödmjukande att veta sig hafva rättigheter utan motsvarande skyldigheter, och kan således icke medföra annat än ömsesidiga obehag, hvilka det torde vara Riksdagens icke blott skyldighet, utan högsta önskan att ju förr dess heldre undanrödja, på det innehafvare af skattejord i vårt land icke må hafva skäl att mera än andra samhällsmedlemmar klaga öfver orättvis beskattning.

På grund af hvad jag sålunda anført, vågar jag i ödmjukhet föreslå: att Riksdagen ville besluta, det allmänna byggnader på landet skola byggas och underhållas af alla, som erlægga bevillning efter andra artikeln i bevillningsstadgan, så att en hvar, efter sin inkomst af hvad beskaffenhet som helst, må komma att deri deltaga.

Stockholm den 25 Januari 1871.

Andreas Svensson,
från Elfsborgs län.

N:o 32.

Af Herr H. A. Witt: Om revision af Kongl. Förordningen den 20 Juli 1861 om mantals- och skattskrifningars förrättande.

Bland de författningar, som ega en vidsträckt tillämpning och från hvilka det följaktligen torde vara särdeles viktigt att aflägsna otydligheter, motsägelser och brister, intager onekligen förordningen angående mantals- och skattskrifningarnes förrättande ett framstående rum. Det är mot

åtskilliga af denna författnings stadganden, sådana de lyda uti Kongl. Förordningen den 20 Juli 1861, som jag anser mig befogad göra följande anmärkningar.

Sedan förordningens 3 § i mom. 1 stadgat, att en hvar skall mantalsskrifvas der han bor eller i följd af sitt vistande anses hafva sitt bo och hemvist, samt att ingen må samtidigt vara på mer än ett ställe mantalsskrifven, heter det i mom. 3: fartygsbefälhafvare och besättning, som icke i egenskap af fastighetsegare eller af särskild anledning tillhör annat distrikt, mantalsskrifvas i den ort, dit fartyget hörer, samt i mom. 7: sjömän under sjöresor mantalsskrifvas fortfarande inom den församling, hvilken de sednast tillhört. Följden af dessa sednare stadganden blifver nu i många fall uppenbarligen den, att en sjöman, i strid med hvad som föreskrefs i mom. 1, mantalsskrifves å tvänne olika orter och, hvad värre är, att han på tvänne håll uppföres i skatt. Ur de trakasserier, som här af uppstå, reda sig sjömän numera på det sätt, att de uttaga afflyttningsbetyg till utrikes ort, hvaraf åter uppstår utom andra missförhållanden en obehörig tillökning i uppgiften å antalet emigrerade personer.

Samma § föreskrifver i mom. 5, att barnhusbarn skall upptagas i mantalslängden der det vistas; mom. 6 lyder deremot så: »fattighjon mantalsskrifves eller upptages i mantalslängden inom den församling, deraf detsamma njuter understöd.» Vid jemförelsen af dessa begge stadganden förekommer det anmärkningsvärdt, att de synas utgå ur alldeles motsatta principer. Denna inkonsequens medför nu visserligen i och för sig sjelf ingen skada. Men det förekommer mig, som om man i afseende på fattighjons mantalsskrifning icke bort afvika ifrån den allmänna princip, som uttalats i mom. 1 af föreliggande §. Då fattighjon kan med vederbörandes begifvande vistas inom annan församling än den, hvarifrån understödet åtnjutes, men mantals- och kyrkoskrifningsorten bör vara en och samma, följer af mom. 6, att fattighjon längre tid kunna vistas inom en församling utan att der vara kyrkoskrifna. Härigenom försvåras eller omöjliggöres presterskaps och skolråds tillsyn öfver en del fattiga barns skolgång och uppfostran.

Uti mom. 8 af samma § heter det: »Likaledes skola de, som uti ransaknings-, straff- eller arbetsfängelse hållas, äfvensom kronoarbetskarlar fortfarande mantalsskrifvas inom den stad eller socken, i hvars mantalslängd de sednast varit uppförda. Då mantalsförordningen icke meddelar någon föreskrift om sättet, hvarpå utrönas skall, huruvida några församlingen tillhörande personer af ofvannämnda beskaffenhet finnas, har Kongl. Fångvårdsstyrelsen i bref af den 5 December 1862 föreskrifvit, att under rättelse härom skola ifrån fängelserna meddelas vederbörande pastor

genom uppgifter, daterade den 31 December hvarje år, och afsändas inom den 8 Januari följande år. Denna föreskrift synes stå i en besynnerlig strid med mantalsförordningens stadgande, att mantalsskrifningen skall vara fulländad före utgången af December månad. Uti det formulär för dylika uppgifter, som åtföljer Kongl. Fångvårds-styrelsens skrifvelse, saknas hänvisning till kvarter eller rote och nummer, hvarest fången sednast varit mantalsskrifven, i följd af hvilken brist personens namn mången gång ej kan återfinnas och en besvärande brevexling mellan pastor och fängelse-direktören förorsakas.

Uti § 5 mom. 1 och 2 meddelas föreskrifter, hvilka angå husförhörslängdens komplettering. Här saknas föreskrift angående vederbörandes skyldighet att vid de förberedande möten, som pastor måste utlysa, uppgifva de förändringar inom församlingen, som egt rum sedan föregående mantalsskrifning genom ombyte af bostad, antagande eller afskedande af tjenstehjon m. m. Den uraktlåtenhet att vid de för detta ändamål utlysta möten infinna sig, som eger rum till följd af liknöjdhet eller ovilja, gör det i synnerhet för pastor i stad med rörligare befolkning ganska svårt att komplettera husförhörslängden och bidrager att i hög grad försvåra och försena mantalsskrifningens gång samt göra dess resultat osäkra.

I mom. 4 af samma § åläggas förnyade böter för hvarje månad den person, som uraktlåter att inom föreskrifven tid aflemna prestsedel. Men då enligt § 11 mom. 6 förteckning å sådana böter skall före mantalsskrifningens slut uppgöras å förrättningsstället, frågas: hvem skall i händelse af fortsatt uraktlåtenhet å den bötfälldes sida efter hvarje månads slut uppträda såsom åklagare och inför hvilken domstol skall detta ega rum?

Då slutligen i § 10 föreskrifves, att granskning af mantalslängd skall ske å sockenstämma, men sockenstämmas göromål blifvit fördelade emellan kyrko- och kommunalstämma, torde närmare böra bestämmas, huruvida sådan granskning skall anses såsom församlingens eller kommunens angelägenhet, således om den bör ega rum inför pastor å kyrkostämma eller inför kommunalordförande å kommunalstämma, och i sednare fallet, om den i stad bör ske af stadsfullmäktige eller å allmän rådstuga.

De framställda anmärkningarne, till hvilka möjligen ännu flera kunna fogas, hafva föranledt min värdsamma hemställan,

att Riksdagen ville ingå till Kongl. Maj:t med en underdånig anhållan om revision af Kongl. Förordningen den 20 Juli 1861 om mantals- och skattskrifningars förrättande i ändamål att dels införa nödiga bestämningar med afseende på de åtgärder, som tjena till förrättningsens förberedande, dels bringa dess särskilda

stadganden i öfverensstämmelse så väl sinsemellan, som ock med nu gällande kommunalförordningar, samt till nästa Riksdag inlämnade nådigt förslag till ny författning i ämnet.

Stockholm den 27 Januari 1871.

H. A. Witt.

N:o 33.

Af Herr Peter Petersson: Om förkortning af tiden, inom hvilken häktad person bör inställas för rätta.

Såvidt lagstiftningen skall blifva ett sannt uttryck af tidens anda, måste äldre samhällsinstitutioner småningom omsättas i mera tidsenliga former. Allt som är olämpligt för nya förhållanden eller oformligt för nya rättsbegrepp måste förändras, såvida aktning för lagen skall upprätthållas och samhällets sunda utveckling tillgodoses. Nya förhållanden hafva påkallat och påkalla alltjemnt nya stadganden; ty våra lagar äro ännu i vissa hänseenden behäftade med formel fel, som göra dem i tillämpningen dels oklara, dels mindre ändamålsenliga.

Jag har ofta frågat mig sjelf, hvilka äro de lagrum, som bestämma tiden, inom hvilken häktad person skall ställas inför rätta?

Uti 1 Kap. Strafflagen stadgas visserligen att dråpare och andra grofva missgerningsmän skola genast å färsk gerning gripas, i häkte sättas och utan uppskof för rätta ställas, och uti Kongl. Förordningen af den 10 April 1810 föreskrifves, att ransakning öfver häktad person, som inför stadsdomstol ställes för rätta, skall företagas inom åtta dagar från den dag, då arresteringen med orsaken dertill blifvit hos domaren behörigen anmäld, samt att då ordinarie domare å landet får underrättelse om ett till hans åtgärd hörande brottmål, hvori någon person är häktad, och han, i anseende